

Underbilag 8.

København, den 29. marts 1960.

Jørgen Paldam: Egnsudvikling i Storbritannien.

Skrevet på grundlag af en rejse til England og Skotland i dagene 21.-26. marts 1960.

Den nye britiske lov om egnsudvikling — Local Employment Act — træder i kraft den 1. april 1960.

Lovforslaget blev forelagt i Parlamentet kort efter sidste valg, og hoveddebatten fandt sted den 9. og 10. november 1959. Handelsminister Reginald Maudling fastslog her indledningsvis:

„Dette forslag er en fortsættelse af en tidligere lovgivning. Allerede i 1934 — hvor Parlamentet havde et konservativt flertal — gennemførte vi „Special Areas Act“, og siden har begge partier ydet deres bidrag til en lang række af love inden for samme område.“

Denne bemærkning fra handelsministeren gav i øvrigt under forhandlingernes videre forløb anledning til en ordveksling, hvor Labour fremhævede fhv. minister Hugh Daltons indsats, medens de konservative især hæftede sig ved 30'ernes premierminister Stanley Baldwin.

Senere i sin tale sammenfattede Mr. Maudling hovedtankegangen bag den britiske egnsudvikling:

„Vi må konstatere, at vi ikke kan dirigere en bestemt virksomhed til et på forhånd udpeget sted . . ., men vi kan bremse (put a general prohibition) på virksomheder, der interesserer sig for områder, der allerede er overfyldt, ligesom vi kan opmuntre (provide inducement) virksomheder til at flytte til områder, hvor det i øvrigt er vanskeligt at skaffe beskæftigelse. Dette er grundlaget for den lovgivning, vi hidtil har haft, og for den udbygning af lovgivningen, vi nu tilstræber.“

I det følgende redegøres nærmere såvel for den bremse, der er lagt på den industrielle

udvikling, især i områderne omkring London, Birmingham og Manchester, som for den bistand, der ydes til en udbygning af erhvervslivet bl. a. i Nordøst-England, Skotland og Wales. Først skal dog gives en kort oversigt over den oprindelige britiske lovgivning om egnsudvikling.

Starten i 30'erne.

Baggrunden for egnsudviklingsarbejdet i 30'erne var ikke den bedste. Man levede i efterdønningerne efter den store krise, og stemningen var pessimistisk. I de vanskeligt stillede områder svingede arbejdsløsheden i årene 1937-39 mellem 13-18 pct. mod 7-8 pct. i det øvrige land.

Der var enighed om, at noget måtte gøres. Spørgsmålet var hvilket.

I det første år efter loven af 1934 samlede man sig væsentligt om forskellige sociale foranstaltninger, men hovedproblemet var at skaffe gang i erhvervslivet i de vanskeligt stillede områder. Sværindustrien f. eks. omkring Newcastle og Glasgow stagnerede, og skulle man undgå arbejdsløshed og bortvandring, måtte man i stedet søge at få fat i en del af den lettere industri, som samtidig blomstrede frem længere mod syd. Man forsøgte sig med direkte henvendelser til en række erhvervsdrivende; men resultatet blev negativt. Af 5 800 firmaer var der vel 700, der svarede, men kun 12 viste sig interesseret i en reel drøftelse.

Opmærksomheden blev nu henledt på et par private foretagender andetsteds i landet. Disse foretagender havde udbygget et bestemt område med frit beliggende standardiserede fabrikslokaler og lejede disse ud til interesserede virksomheder. Foreta-